FÖRSTAINSTANSRÄTTEN

Konsoliderad version av rättegångsreglerna

(2001/C 34/02)

RÄTTEGÅNGSREGLER FÖR EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS FÖRSTAINSTANSRÄTT AV DEN 2 MAJ 1991

(EGT L 136, 30.5.1991, s. 1)

ändrade

(1) den 15.9.1994 (EGT L 249, 24.9.1994, s. 17)

(2) den 17.2.1995 (EGT L 44, 28.2.1995, s. 64)

(3) den 6.7.1995 (EGT L 172, 22.7.1995, s. 3)

(4) den 12.3.1997 (EGT L 103, 19.4.1997, s. 6, med rättelse i EGT L 351, 23.12.1997, s. 72)

(5) den 17.5.1999 (EGT L 135, 29.5.1999, s. 92)

(6) den 6.12.2000 (EGT L 322, 19.12.2000, s. 4)

INLEDANDE BESTÄMMELSER

Artikel 1

I dessa regler avses med

— EG-fördraget: Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

— EG-stadgan: Protokollet om stadgan för Europeiska gemenskapens domstol

— EKSG-fördraget: Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen

— EKSG-stadgan: Protokollet om stadgan för Europeiska kol- och stålgemenskapens domstol

— Euratomfördraget: Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom)

— Euratomstadgan: Protokollet om stadgan för Europeiska atomenergigemenskapens domstol

— EES-avtalet: Avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet

Vid tillämpningen av dessa regler

— omfattar begreppet ”institutionerna” gemenskapernas institutioner och de organ som upprättats genom fördragen, eller en rättsakt som utfärdats för att genomföra dessa, och som kan vara part vid rätten,

— avses med ”EFTA:s övervakningsmyndighet” den övervakningsmyndighet som anges i EES-avtalet.

AVDELNING I

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS ORGANISATION

Kapitel 1

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS ORDFÖRANDE OCH MEDLEMMAR

Artikel 2

1. Alla medlemmar av förstainstansrätten tjänstgör som domare. Rättens medlemmar skall härefter benämnas ”domare”.

2. Varje domare, med undantag för förstainstansrättens ordförande, kan i ett mål tjänstgöra som generaladvokat på de villkor som anges i artikel 17–19 i dessa rättegångsregler.

Bestämmelser i dessa rättegångsregler som hänvisar till generaladvokaten är endast tillämpliga i de fall en domare har utsetts att tjänstgöra som generaladvokat.

Artikel 3

En domares mandattid skall löpa från och med den dag som anges i förordnandet. Om någon dag inte anges, skall mandattiden löpa från och med den dag då förordnandet utfärdades.

Artikel 4

1. En domare skall, innan han tillträder sitt ämbete, inför Europeiska gemenskapernas domstol avlägga följande ed:

”Jag lovar och svär att jag skall utöva mitt ämbete opartiskt och samvetsgrant och att inte yppa vad som förekommit vid rättens överläggningar.”

2. Omedelbart efter edsavläggelsen skall domaren underteckna en förklaring, i vilken han högtidligen försäkrar att såväl under som efter sin ämbetstid respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt skyldigheten att efter ämbetstiden iakttaga redbarhet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner.

Artikel 5

När domstolen, efter att ha hört förstainstansrätten, har att pröva om en domare i förstainstansrätten inte längre uppfyller de villkor som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet, skall förstainstansrättens ordförande anmoda domaren i fråga att yttra sig inom stängda dörrar och i justitiesekreterarens frånvaro.

Förstainstansrätten skall motivera sitt yttrande.

Ett yttrande som visar att en domare i förstainstansrätten inte längre uppfyller de villkor som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet måste vinna stöd av minst en majoritet av förstainstansrättens domares röster. Domstolen skall, om så är fallet, underrättas om röstfördelningen.

Omröstningen skall vara sluten och den berörde domaren skall inte delta i överläggningen.

Artikel 6

Bortsett från förstainstansrättens ordförande och avdelningarnas ordförande, har domarna rang efter ålder i ämbetet.

Vid lika ålder i ämbetet bestäms rangordningen efter levnadsålder.

Avgående domare som återutnämns behåller sin tidigare rang.

Artikel 7

1. Omedelbart efter den partiella nytillsättningen i enlighet med artikel 225 i EG-fördraget, artikel 32d i EKSG-fördraget och artikel 140a i Euratomfördraget skall domarna bland sig välja förstainstansrättens ordförande för en tid av tre år.

2. Om ordföranden lämnar sitt ämbete före mandattidens slut, skall rätten utse en efterträdare för återstoden av mandattiden.

3. De val som avses i denna artikel skall ske genom sluten omröstning. Den domare som uppnår en absolut majoritet skall anses vald. Om ingen domare uppnår en absolut majoritet, skall en andra omröstning hållas och den domare som därvid får flest röster skall anses vald. Får två eller flera domare samma antal röster, skall den äldste av dem anses vald.

Artikel 8

Förstainstansrättens ordförande leder rättens dömande verksamhet samt dess förvaltning; han är ordförande vid rättens sammanträden i plenum och vid dess överläggningar.

Artikel 9

Om förstainstansrättens ordförande har förhinder eller om ämbetet är obesatt, skall hans arbetsuppgifter fullgöras av en avdelningsordförande i enlighet med den ordning som anges i artikel 6.

Om både förstainstansrättens ordförande och avdelningsordförandena har förhinder eller om ämbetena är obesatta samtidigt, skall de arbetsuppgifter som förstainstansrättens ordförande har utföras av en av domstolens övriga medlemmar i enlighet med den ordning som anges i artikel 6.

Kapitel 2

INRÄTTANDE AV AVDELNINGAR OCH UTNÄMNING AV REFERENTER OCH GENERALADVOKATER

Artikel 10

1. Rätten inrättar avdelningar bestående av tre eller fem domare och beslutar om domarnas indelning på avdelning.

2. Avdelningarnas sammansättning skall kungöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 11

1. De mål som anhängiggörs vid rätten avgörs av de i enlighet med artikel 10 sammansatta avdelningarna.

Mål kan avgöras av rätten i plenum enligt de villkor som anges i artiklarna 14, 51, 106, 118, 124, 127 och 129.

Mål kan avgöras av en domare (”ensamdomare”) om de har hänskjutits till ensamdomaren enligt villkoren i artiklarna 14 och 51 eller om de har tilldelats ensamdomaren med stöd av artikel 124, artikel 127.1 eller 129.2.

2. När ett mål tilldelats eller hänskjutits till en avdelning, avses i dessa rättegångsregler denna avdelning då ordet ”rätten” används. När ett mål har tilldelats eller hänskjutits till ensamdomare skall ordet ”rätten” i dessa rättegångsregler även avse denna domare.

Artikel 12

Rätten skall fastlägga de riktlinjer enligt vilka målen skall fördelas mellan avdelningarna.

Detta beslut skall kungöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* ([1]).

Artikel 13

1. Så snart talan har väckts skall förstainstansrättens ordförande tilldela en avdelning målet.

2. Avdelningens ordförande skall, för varje mål som tilldelats avdelningen, lämna förslag på referent till förstainstansrättens ordförande. Beslut fattas av förstainstansrättens ordförande.

Artikel 14

1. Då det på grund av ett måls juridiska svårighetsgrad, betydelse eller särskilda omständigheter i övrigt är påkallat, kan målet hänskjutas till rätten i plenum eller till en avdelning som är sammansatt av ett annat antal domare.

2. Följande mål, vilka tilldelats en avdelning sammansatt av tre domare, kan handläggas av referenten, som avgör målen i egenskap av ensamdomare, om de lämpar sig härför med hänsyn till att de uppkomna rättsfrågorna och sakomständigheterna inte innefattar några svårigheter, målen är av begränsad betydelse, särskilda omständigheter i övrigt inte föreligger och de har hänskjutits enligt villkoren i artikel 51:

a) Mål som anhängiggjorts med stöd av artikel 236 i EG-fördraget och artikel 152 i Euratomfördraget.

b) Mål som anhängiggjorts med stöd av artikel 230 fjärde stycket, artikel 232 tredje stycket och artikel 235 i EG-fördraget, artikel 33 andra stycket, artikel 35 och artikel 40 första och andra stycket i EKSG-fördraget samt artikel 146 fjärde stycket, artikel 148 tredje stycket, och artikel 151 i Euratomfördraget och som endast omfattar frågor som redan prövats enligt befintlig rättspraxis eller som utgör ett av flera mål rörande samma sak, varav ett redan är rättskraftigt avdömt.

c) Mål som anhängiggjorts med stöd av artikel 238 i EG-fördraget, artikel 42 i EKSG-fördraget och artikel 153 i Euratomfördraget.

Följande mål får inte hänskjutas till ensamdomare:

a) Mål som omfattar frågor om en allmängiltig rättsakts lagenlighet.

b) Mål som rör genomförandet av

— konkurrensreglerna och reglerna om kontroll av företagskoncentrationer,

— reglerna om statligt stöd,

— reglerna om åtgärder avseende handelsskydd,

— reglerna om den gemensamma organisationen av jordbruksmarknaderna, med undantag för mål som utgör ett av flera mål rörande samma sak, varav ett redan är rättskraftigt avdömt.

c) Mål som avses i artikel 130.1.

Ensamdomare skall hänskjuta mål till avdelningen om han finner att förutsättningarna för handläggning av ensamdomare inte längre föreligger.

3. Beslut om att hänskjuta mål till ensamdomare, respektive åter till avdelningen, i enlighet med första och andra punkten skall fattas på de villkor som anges i artikel 51.

Artikel 15

Rätten utser för en tid av ett år avdelningsordförande.

Bestämmelserna i artikel 7.2 och 7.3 skall tillämpas.

Utnämningar i enlighet med denna artikel skall kungöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

Artikel 16

I de mål som tilldelats eller hänskjutits till avdelningarna skall avdelningsordföranden utöva de befogenheter som givits åt förstainstansrättens ordförande.

När mål tilldelats eller hänskjutits till ensamdomare skall domaren i målet utöva de befogenheter som givits åt förstainstansrättens ordförande, med undantag för de befogenheter som avses i artiklarna 105 och 106.

Artikel 17

När rätten sammanträder i plenum, skall den bistås av en generaladvokat utsedd av förstainstansrättens ordförande.

([1]) Det beslut som är i kraft vid publiceringen av denna utgåva har offentliggjorts i EGT C 226, 1998, s. 28.

Artikel 18

En avdelning kan bistås av en generaladvokat, om det anses att målets juridiska eller faktiska svårighetsgrad kräver det.

Artikel 19

Beslutet att utse en generaladvokat i ett visst mål fattas av rätten i plenum på begäran av den avdelning som handlägger målet.

Förstainstansrättens ordförande utser den domare som skall verka som generaladvokat i målet.

Kapitel 3

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS KANSLI

Avsnitt 1 — Justitiesekreteraren

Artikel 20

1. Rätten skall utnämna justitiesekreteraren.

Förstainstansrättens ordförande skall två veckor före utsatt tidpunkt för utnämnningen underrätta övriga domare om inkomna ansökningar.

2. Ansökan skall innehålla fullständiga uppgifter om sökandens ålder, nationalitet, akademiska examina, språkkunskaper, nuvarande och tidigare tjänster samt eventuell erfarenhet av dömande och internationellt arbete.

3. Utnämningen skall ske i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 7.3.

4. Justitiesekreteraren utnämns för en tid av sex år. Han kan återutnämnas.

5. Innan justitiesekreteraren tillträder sitt ämbete skall han inför rätten avlägga den i artikel 4 angivna eden.

6. Justitiesekreteraren kan skiljas från sitt ämbete endast om han inte längre uppfyller de villkor som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet. Rätten skall fatta beslut sedan justitiesekreteraren beretts tillfälle att yttra sig.

7. Om justitiesekreteraren lämnar sitt ämbete före mandattidens slut, skall rätten utnämna en ny justitiesekreterare för en tid av sex år.

Artikel 21

Rätten kan i den ordning som föreskrivs för justitiesekreteraren utse en eller flera biträdande justitiesekreterare att biträda justitiesekreteraren och träda i dennes ställe på de villkor som fastställts i den instruktion för justitiesekreteraren som avses i artikel 23 i dessa rättegångsregler.

Artikel 22

Förstainstansrättens ordförande skall utse de tjänstemän eller andra anställda som skall fullgöra justitiesekreterarens uppgifter, då denne och, i förekommande fall, de biträdande justitiesekreterarna har förhinder eller då dessa ämbeten är obesatta.

Artikel 23

Rätten skall på förslag av förstainstansrättens ordförande fastställa instruktion för justitiesekreteraren.

Artikel 24

1. Kansliet skall under justitiesekreterarens tillsyn föra en dagbok som paraferas av förstainstansrättens ordförande och i vilken alla inlagor och till dessa fogade handlingar antecknas i den ordning de inkommer.

2. När en handling diarieförts, skall justitiesekreteraren göra en anteckning om detta på originalet och, på begäran av part, på kopior som ingivits för detta ändamål.

3. Anteckningar i dagboken samt de i föregående punkt angivna anteckningarna skall äga vitsord.

4. Regler för förande av dagbok skall fastställas i den i artikel 23 angivna instruktionen för justitiesekreteraren.

5. Den som har intresse därav kan på kansliet ta del av dagboken samt få kopior eller utdrag mot betalning enligt taxa, som beslutas av rätten på förslag av justitiesekreteraren.

Parterna i ett mål kan dessutom, mot betalning enligt den fastställda taxan, få kopior av inlagor samt utskrifter av domar och beslut.

6. En kungörelse med uppgift om datum för anteckning i dagboken om talans anhängiggörande, parternas namn och adress, saken, sökandens yrkanden och en sammanfattning av de grunder och andra omständigheter som åberopas till stöd för talan skall införas i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

7. När rådet eller kommissionen inte är part i ett mål, skall kopior av ansökan och svaromålet, utan därtill fogade bilagor, vidarebefordras till dessa institutioner, så att de kan pröva om det med åberopande av artikel 241 i EG-fördraget, artikel 36 tredje stycket i EKSG-fördraget och artikel 156 i Euratomfördraget görs gällande att en av institutionernas rättsakter inte skall tillämpas.

Artikel 25

1. Justitiesekreteraren skall på förstainstansrättens ordförandes vägnar ansvara för mottagande, vidarebefordran och förvar av handlingar samt delgivning i enlighet med dessa rättegångsregler.

2. Justitiesekreteraren skall biträda förstainstansrätten, dess ordförande och övriga domare i all deras ämbetsutövning.

Artikel 26

Justitiesekreteraren skall förvara sigillet. Han skall ansvara för arkivet och förstainstansrättens publikationer.

Artikel 27

Med förbehåll för bestämmelserna i artiklarna 5 och 33 skall justitiesekreteraren närvara vid rättens sammanträden.

Avsnitt 2 — Förstainstansrättens administration i övrigt

Artikel 28

De tjänstemän och andra anställda som direkt bistår förstainstansrättens ordförande, domarna och justitiesekreteraren anställs på de villkor som anges i tjänsteföreskrifterna. De är underställda justitiesekreteraren och ytterst ordföranden.

Artikel 29

De tjänstemän och andra anställda som nämns i artikel 28 skall, inför förstainstansrättens ordförande och i justitiesekreterarens närvaro, avlägga den i artikel 20.2 i domstolens rättegångsregler fastställda eden.

Artikel 30

Förstainstansrättens administration, finanser och räkenskaper skall, under tillsyn av förstainstansrättens ordförande, handhas av justitiesekreteraren som bistås av domstolens administrativa avdelningar.

Kapitel 4

ARBETET VID FÖRSTAINSTANSRÄTTEN

Artikel 31

1. Ordföranden skall fastställa datum och tidpunkt för rättens sammanträden.

2. Rätten kan välja att hålla ett eller flera sammanträden på annan ort än den där rätten har sitt säte.

Artikel 32

1. Om, när en domare har förhinder, ett jämnt antal domare är närvarande, skall den yngste enligt den i artikel 6 fastställda ordningen avstå från att delta i överläggningarna, såvida han inte är referent. Om så är fallet, skall den domare som står omedelbart före honom i rangordningen avstå från att deltaga i överläggningarna.

Om, sedan en generaladvokat utsetts enligt artikel 17, ett jämnt antal domare är närvarande vid sammanträde i plenum, skall förstainstansrättens ordförande före förhandlingen utse den domare som enligt en turordning, som rätten fastställer i förväg och som kungörs i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, inte skall delta i avgörandet av målet.

2. Om, sedan rätten sammankallats till sammanträde i plenum, det konstateras att det antal av nio domare som krävs för beslutförhet inte kan uppnås, skall förstainstansrättens ordförande uppskjuta sammanträdet till dess att rätten är beslutför.

3. Om det antal av tre domare som krävs för beslutförhet inte kan uppnås på en avdelning, skall avdelningsordföranden underrätta förstainstansrättens ordförande härom, varvid denne skall utse en annan domare, så att avdelningen blir beslutför.

4. Om det på en avdelning, som skall vara sammansatt av tre eller fem domare, finns fler än tre respektive fem domare, skall avdelningens ordförande besluta vilka domare som skall deltaga i avgörandet.

5. Om den ensamdomare som handlägger målet har förhinder, skall förstainstansrättens ordförande utse en annan domare att ersätta honom.

Artikel 33

1. Rätten överlägger inom stängda dörrar.

2. Endast de domare som har varit närvarande under det muntliga förfarandet får deltaga i överläggningen.

3. Varje domare som deltar i överläggningen skall säga sin mening och ange skälen för denna.

4. På begäran av en domare skall en fråga formuleras på ett språk som han väljer och före omröstningen överlämnas till de övriga domarna i skriftlig form.

5. Den mening som efter den avslutande överläggningen omfattas av majoriteten av domarna skall utgöra rättens beslut. Röster skall avges i omvänd ordning i förhållande till den ordning som anges i artikel 6 i dessa rättegångsregler.

6. Framförs skiljaktiga meningar om frågornas sakliga innehåll, formulering eller ordningsföljd eller om tolkningen av omröstningen skall rätten fatta beslut.

7. När rättens överläggningar rör administrativa frågor skall justitiesekreteraren deltaga, om inte rätten beslutar annorlunda.

8. När rätten sammanträder i justitiesekreterarens frånvaro, skall vid behov den enligt artikel 6 yngste domaren utses att föra protokoll, som skall undertecknas av förstainstansrättens ordförande och av domaren i fråga.

Artikel 34

1. Om inte rätten särskilt beslutar annat, skall dess rättsferier vara

— från den 18 december till den 10 januari,

— från söndagen före påsk till andra söndagen efter påsk, och

— från den 15 juli till den 15 september.

Under rättsferierna skall de arbetsuppgifter som förstainstansrättens ordförande har utföras där rätten har sitt säte, antingen av ordföranden, som håller kontakt med justitiesekreteraren, av en avdelningsordförande eller en annan domare som ordföranden har utsett att träda i sitt ställe.

2. Under rättsferierna kan ordföranden i brådskande fall sammankalla domarna.

3. Rätten skall iakttaga de lagstadgade helgdagar som gäller där rätten har sitt säte.

4. Rätten kan, när det finns skäl till det, bevilja en domare tjänstledighet.

Kapitel 5

SPRÅK

Artikel 35

1. Rättegångsspråken är danska, engelska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska, svenska och tyska.

2. Rättegångsspråket väljs av sökanden, med följande undantag:

a) På gemensam begäran av parterna kan det tillåtas att ett annat av de i punkt 1 nämnda språken används för hela eller en del av rättegången.

b) På begäran av en part kan det, sedan den andra parten och generaladvokaten hörts, med frångående av bestämmelsen i a, tillåtas att ett annat av de i punkt 1 i den här artikeln nämnda språken används som rättegångsspråk för hela eller en del av rättegången; en sådan begäran får inte framställas av någon av institutionerna.

Beslut med avseende på en sådan begäran som nämns ovan kan fattas av ordföranden; denne kan, och om han vill bifalla denna begäran utan alla parters samtycke skall han, hänskjuta denna till rätten.

3. Rättegångsspråket används i parternas skriftliga och muntliga inlägg och tillhörande bilagor samt i rättens protokoll och beslut.

En översättning till rättegångsspråket skall bifogas alla handlingar som har avfattats på ett annat språk än rättegångsspråket.

Översättningen av omfångsrika handlingar får begränsas till utdrag. Rätten kan dock på eget initiativ eller på begäran av part alltid infordra en mer omfattande eller fullständig översättning.

Utan hinder av dessa bestämmelser får medlemsstaterna använda sitt eget officiella språk när de intervenerar i ett mål vid rätten. Denna bestämmelse skall tillämpas på såväl skriftliga som muntliga inlägg. Justitiesekreteraren skall ombesörja översättning till rättegångsspråket.

De stater som är parter i EES-avtalet men inte är medlemsstater samt EFTA:s övervakningsmyndighet kan ges tillåtelse att som rättegångsspråk använda ett annat av de i punkt 1 nämnda språken, när de intervenerar i mål som anhängiggjorts vid rätten. Denna bestämmelse skall tillämpas på såväl skriftliga som muntliga inlägg. Justitiesekreteraren skall ombesörja översättning till rättegångsspråket.

4. Om ett vittne eller en sakkunnig förklarar sig oförmögen att uttrycka sig tillräckligt väl på ett av de i punkt 1 nämnda språken, kan rätten tillåta att han avger sin utsaga på ett annat språk. Justitiesekreteraren skall ombesörja översättning till rättegångsspråket.

5. Ordföranden kan använda sig av ett annat av de i punkt 1 nämnda språken än rättegångsspråket när han leder förhandlingarna; detsamma gäller referenten i fråga om den förberedande rapporten och förhandlingsrapporten, domarna och generaladvokaten när de ställer frågor samt generaladvokaten i fråga om förslaget till avgörande. Justitiesekreteraren skall ombesörja översättning till rättegångsspråket.

Artikel 36

1. På begäran av en domare, generaladvokaten eller en part skall justitiesekreteraren se till att det som sagts eller skrivits under förfarandet vid rätten översätts till de språk han väljer av dem som nämns i artikel 35.1.

2. Förstainstansrättens publikationer skall ges ut på de språk som nämns i artikel 1 i rådets förordning nr 1.

Artikel 37

De texter som är avfattade på rättegångsspråket eller, i förekommande fall, på andra i enlighet med artikel 35 tillåtna språk, skall äga vitsord.

Kapitel 6

RÄTTIGHETER OCH SKYLDIGHETER FÖR OMBUD, RÅDGIVARE OCH ADVOKATER

Artikel 38

1. Ombud, rådgivare och advokater, som uppträder inför rätten eller annan dömande myndighet hos vilken rätten har gjort en framställning om bevisupptagning, skall åtnjuta immunitet vad gäller deras muntliga och skriftliga uttalanden rörande målet och parterna.

2. Ombud, rådgivare och advokater skall dessutom åtnjuta följande privilegier och förmåner:

a) Handlingar och dokument som rör rättegången får inte genomsökas eller tas i beslag. I händelse av tvist får tulltjänstemän eller polis försegla sådana handlingar och dokument, vilka därefter omgående skall överlämnas till rätten för undersökning i närvaro av justitiesekreteraren och den person som berörs.

b) Ombud, rådgivare och advokater skall ha rätt till främmande valuta i den utsträckning som kan anses nödvändigt för utförandet av sina uppdrag.

c) Ombud, rådgivare och advokater skall när de utför sina uppdrag ha rätt att resa utan hinder.

Artikel 39

Personer som gör gällande en rätt till immunitet, privilegier och förmåner som anges i artikel 38 skall styrka sin ställning enligt följande:

a) Ombud skall förete en officiell handling utfärdad av huvudmannen, som omgående skall tillställa justitiesekreteraren en kopia av denna handling.

b) Rådgivare och advokater skall förete en legitimationshandling undertecknad av justitiesekreteraren. Denna handlings giltighet skall vara begränsad till en bestämd tidsperiod, som kan förlängas eller förkortas med hänsyn till rättegångens varaktighet.

Artikel 40

Immunitet, privilegier och förmåner som anges i artikel 38 beviljas uteslutande till gagn för ett korrekt genomförande av rättegången.

Rätten kan häva immuniteten, om den finner att detta inte hindrar att rättegången genomförs korrekt.

Artikel 41

1. En rådgivare eller advokat, vars uppförande gentemot rätten, ordföranden, en domare eller justitiesekreteraren är oförenligt med rättens värdighet, eller som utnyttjar sina rättigheter för andra ändamål än dem för vilka de beviljats, kan när som helst, genom beslut av rätten, efter att personen i fråga har givits tillfälle att yttra sig, avstängas från rättegången.

Ett sådant beslut skall ha omedelbar verkan.

2. När en rådgivare eller advokat har avstängts från rättegången, skall denna uppskjutas för en tid som bestäms av ordföranden, så att parten i fråga ges möjlighet att utse en annan rådgivare eller advokat.

3. Beslut som fattats enligt denna artikel kan upphävas.

Artikel 42

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på de universitetslärare som enligt artikel 17 i EG-stadgan, artikel 20 i EKSG-stadgan och artikel 17 i Euratomstadgan har rätt att företräda part inför rätten.

AVDELNING II

RÄTTEGÅNGEN

Kapitel 1

SKRIFTLIGT FÖRFARANDE

Artikel 43

1. Originalexemplaret av varje inlaga skall vara undertecknat av partens ombud eller advokat.

Originalet och däri angivna bilagor skall inges tillsammans med fem kopior till rätten samt en kopia till varje annan part i målet. Kopiornas riktighet skall ha bestyrkts genom den ingivande partens försorg.

2. Institutionerna skall, inom de frister som rätten fastställer, dessutom tillhandahålla översättningar av varje inlaga till de andra språk som nämns i artikel 1 i rådets förordning nr 1. Andra stycket i föregående punkt skall tillämpas.

3. Alla inlagor skall vara daterade. Vid beräkningen av frister i förfarandet skall endast datum för ingivande till kansliet gälla.

4. Till varje inlaga skall fogas de handlingar som åberopas i inlagan samt en förteckning över dessa.

5. Om en handling på grund av sitt omfång endast delvis fogas till inlagan, skall hela handlingen eller en fullständig kopia inges till kansliet.

6. Utan hinder av bestämmelserna i punkterna 1–5 skall vid bedömningen av om tidsfristerna för förfarandet följts den dag beaktas då en kopia av en undertecknad inlaga inklusive den förteckning över handlingar som avses i punkt 4 inkommer till förstainstansrättens kansli per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel som förstainstansrätten har tillgång till, förutsatt att det undertecknade originalet av inlagan, tillsammans med bilagor och kopior som avses i punkt 1 andra stycket, inkommer till kansliet senast tio dagar därefter.

Artikel 44

1. En sådan ansökan som avses i artikel 19 i EG-stadgan, artikel 22 i EKSG-stadgan och artikel 19 i Euratomstadgan skall innehålla uppgifter om

a) sökandens namn och adress,

b) svaranden,

c) föremålet för talan samt en kortfattad framställning av grunderna för denna,

d) sökandens yrkanden,

e) i förekommande fall, den bevisning som åberopas.

2. För rättegångens genomförande skall ansökan innehålla en adress för delgivning på den ort där rätten har sitt säte samt namnet på den person som har fått i uppdrag och samtyckt till att ta emot delgivning.

Utöver eller i stället för en sådan adress för delgivning som avses i första stycket kan i ansökan anges att advokaten eller ombudet samtycker till att delgivning sker per telefax eller annat tekniskt kommunikationsmedel.

Om ansökan inte uppfyller de krav som avses i första och andra styckena, skall till dess bristen avhjälpts all delgivning med den berörda parten i fråga om förfarandet ske genom att en rekommenderad försändelse sänds till dennes ombud eller advokat. Utan hinder av bestämmelsen i artikel 100.1 skall delgivning i sådant fall anses ha skett, då den rekommenderade försändelsen har lämnats in på ett postkontor på den ort där rätten har sitt säte.

3. En advokat som biträder eller företräder en part skall till kansliet inge ett intyg, av vilket framgår att han är auktoriserad som advokat i en medlemsstat eller en annan stat som är part i EES-avtalet.

4. En ansökan skall, i förekommande fall, åtföljas av de handlingar som anges i artikel 19 andra stycket i EG-stadgan, artikel 22 andra stycket i EKSG-stadgan och artikel 19 andra stycket i Euratomstadgan.

5. En ansökan av en privaträttslig juridisk person skall åtföljas av

a) stiftelseurkund, bolagsordning, stadgar eller annan motsvarande handling, nyligen utfärdat utdrag ur bolagsregister, handelsregister, föreningsregister eller motsvarande register eller annat bevis för dess rättsliga existens,

b) bevis för att advokatens fullmakt har utställts av någon därtill behörig person.

5a. En ansökan som sker med stöd av en skiljedomsklausul i ett offentligrättsligt eller privaträttsligt avtal, som ingåtts av gemenskapen eller för dess räkning, i enlighet med artikel 238 i EG-fördraget, artikel 42 i EKSG-fördraget eller artikel 153 i Euratomfördraget skall åtföljas av en utskrift av det avtal som innehåller klausulen.

6. Om ansökan inte uppfyller kraven i punkt 3–5, skall justitiesekreteraren fastställa en skälig frist för sökanden, så att denne kan rätta ansökan eller inkomma med de nämnda handlingarna. Löper fristen ut utan att sökanden har avhjälpt bristen, skall rätten besluta huruvida underlåtelsen att iakttaga dessa formföreskrifter medför att talan inte kan prövas.

Artikel 45

Ansökan skall delges svaranden. I de fall som behandlas i artikel 44.6 skall delgivning ske så snart ansökan har rättats eller rätten förklarat att talan bör prövas, trots att ansökan inte uppfyller de i samma artikel angivna formkraven.

Artikel 46

1. Inom en månad efter det att ansökan har delgivits svaranden skall denne inkomma med skriftligt svaromål. Detta skall innehålla

a) svarandens namn och adress,

b) de faktiska och rättsliga omständigheter som åberopas,

c) svarandens yrkanden,

d) uppgift om den bevisning som åberopas.

Artikel 44.2 — 44.5 skall tillämpas.

2. I tvister mellan gemenskaperna och dessas anställda skall det klagomål som avses i artikel 90.2 i tjänsteföreskrifterna och beslutet att inte bifalla detta fogas till svaromålet, som skall innehålla uppgift om vilken dag klagomålet gavs in respektive beslutet meddelades.

3. Ordföranden kan på motiverad ansökan av svaranden förlänga den frist som anges i punkt 1.

Artikel 47

1. Ansökan och svaromålet får kompletteras med en replik från sökanden och en duplik från svaranden om inte förstainstansrätten, efter att ha hört generaladvokaten, beslutar att ytterligare inlagor inte är nödvändiga, eftersom ärendet är tillräckligt utrett för att parterna skall kunna utveckla sina grunder och argument under det muntliga förfarandet. Förstainstansrätten kan emellertid låta parterna inge kompletteringar i ärendet om sökanden inkommer med en motiverad begäran härom inom två veckor från delgivningen av detta beslut.

2. Ordföranden skall fastställa frister för ingivande av dessa inlagor till rätten.

Artikel 48

1. I repliken och dupliken får parterna åberopa ytterligare bevisning. Parterna skall ange skälen för att detta inte gjorts tidigare.

2. Nya grunder får inte åberopas under rättegången, såvida de inte föranleds av rättsliga eller faktiska omständigheter som framkommit först under förfarandet.

Om en part under förfarandet åberopar en sådan ny grund, kan ordföranden, även sedan de ordinarie fristerna löpt ut, på grundval av referentens rapport samt efter att ha hört generaladvokaten, fastställa en frist inom vilken den andra parten kan yttra sig över denna grund.

Beslutet om huruvida grunden kan prövas skall anstå till den slutliga domen.

Artikel 49

Rätten kan när som helst under rättegången, efter att ha hört generaladvokaten, besluta om sådana åtgärder för processledning och bevisupptagning som avses i artiklarna 64 och 65 eller om att återuppta eller utvidga tidigare bevisupptagning.

Artikel 50

Ordföranden kan, sedan parterna och generaladvokaten hörts, när som helst besluta att två eller flera mål rörande samma sak, på grund av sambandet dem emellan, skall förenas vad gäller det skriftliga eller muntliga förfarandet eller den slutliga domen. Målen kan senare skiljas åt. Ordföranden kan hänskjuta dessa frågor till rätten.

Artikel 51

1. I de fall som avses i artikel 14.1 kan den avdelning som handlägger målet när som helst under rättegången, på eget initiativ eller på begäran av part, föreslå rätten i plenum att målet skall hänskjutas dit eller till en avdelning sammansatt av ett annat antal domare. Rätten skall besluta om hänskjutande i plenum, efter att ha hört parterna och generaladvokaten.

Målet skall fortsatt handläggas på en avdelning med fem domare eller hänskjutas till en sådan avdelning, om det begärs av en medlemsstat eller en av Europeiska gemenskapernas institutioner som är part i målet.

2. Beslut om att överföra mål till ensamdomare i fall som anges i artikel 14.2 skall sedan parterna hörts fattas enhälligt på den avdelning sammansatt av tre domare vid vilken målet är anhängigt.

Om en medlemsstat eller en av Europeiska gemenskapernas institutioner som är part i målet motsätter sig att det handläggs av ensamdomare, skall det även i fortsättningen handläggas på den avdelning sammansatt av tre domare till vilken referenten hör eller hänskjutas till den avdelningen.

Artikel 52

1. Med förbehåll för vad som föreskrivs i artikel 49 skall ordföranden fastställa ett datum då referenten i målet skall framlägga sin förberedande rapport för rätten, allt efter omständigheterna,

a) efter det att duplik har inkommit,

b) efter det att den frist som har fastställts i enlighet med artikel 47.2 har löpt ut, om replik eller duplik inte har inkommit,

c) när en part har avstått från rätten att inge replik eller duplik,

d) när förstainstansrätten i enlighet med artikel 47.1 har beslutat att ansökan och svaromålet inte behöver kompletteras med en replik och en duplik,

e) när förstainstansrätten i enlighet med artikel 76a.1 har beslutat att handlägga ärendet skyndsamt.

2. Den förberedande rapporten skall innehålla förslag om huruvida åtgärder för processledning eller bevisupptagning behövs samt huruvida målet skall hänskjutas till rätten i plenum eller tilldelas en avdelning sammansatt av ett annat antal domare.

Efter att ha hört generaladvokaten skall rätten besluta om vilka åtgärder som föranleds av referentens förslag.

Artikel 53

Om rätten beslutar att inleda det muntliga förfarandet utan åtgärder för processledning eller bevisupptagning, skall ordföranden fastställa ett datum för inledande av det muntliga förfarandet.

Artikel 54

Om åtgärder för processledning eller bevisupptagning genomförts under det skriftliga förfarandet, skall ordföranden fastställa ett datum för inledande av det muntliga förfarandet när dessa åtgärder slutförts; detta hindrar inte att åtgärder för processledning eller bevisupptagning vidtages under det muntliga förfarandet.

Kapitel 2

MUNTLIGT FÖRFARANDE

Artikel 55

1. Rätten skall, om inte annat följer av den förtur som skall ges åt vissa beslut i enlighet med artikel 106 i dessa rättegångsregler, handlägga målen i den ordning i vilken bevisupptagningen i dem har slutförts. Då bevisupptagningen har slutförts samtidigt i flera mål, skall tidpunkten för införandet av respektive mål i dagboken bestämma handläggningsordningen.

2. Ordföranden kan under särskilda omständigheter förordna att ett mål skall ges förtur.

Ordföranden kan under särskilda omständigheter, på eget initiativ eller på begäran av part samt efter att ha hört parterna och generaladvokaten, skjuta upp handläggningen av ett mål till en senare tidpunkt. På parternas gemensamma begäran kan ordföranden förordna att handläggningen av ett mål skjuts upp.

Artikel 56

Förhandlingen skall förklaras öppnad och ledas av ordföranden, som ansvarar för ordningen under sammanträdena.

Artikel 57

Vad som förevarit inom stängda dörrar får inte offentliggöras.

Artikel 58

Ordföranden kan under förhandlingens gång ställa frågor till parternas ombud, rådgivare eller advokater.

Samma rätt tillkommer övriga domare samt generaladvokaten.

Artikel 59

Parterna får yttra sig inför rätten endast genom sina ombud, rådgivare eller advokater.

Artikel 60

Om det för ett mål inte har utsetts en generaladvokat, skall ordföranden vid förhandlingens slut förklara det muntliga förfarandet avslutat.

Artikel 61

1. Då generaladvokaten skriftligen redovisar sitt förslag till avgörande, skall han inge detta till kansliet, som i sin tur delger parterna detta.

2. Sedan generaladvokaten skriftligen redovisat eller muntligen föredragit sitt förslag till avgörande, skall ordföranden förklara det muntliga förfarandet avslutat.

Artikel 62

Rätten kan efter att ha hört generaladvokaten förordna att det muntliga förfarandet skall återupptagas.

Artikel 63

1. Justitiesekreteraren skall föra protokoll över varje sammanträde. Detta protokoll skall undertecknas av ordföranden och justitiesekreteraren och skall äga vitsord.

2. Parterna kan på kansliet ta del av protokollet och mot betalning få kopior.

Kapitel 3

PROCESSLEDNING OCH BEVISUPPTAGNING

Avsnitt 1 — Processledning

Artikel 64

1. De åtgärder som vidtages för processledningen är avsedda att under bästa möjliga förhållanden säkerställa beredningen av mål, rättegångens förlopp och avgörande av tvister. De beslutas av rätten, sedan generaladvokaten hörts.

2. Processledningen har främst till syfte

a) att säkerställa att det skriftliga och muntliga förfarandet förlöper väl samt underlätta bevisupptagningen,

b) att avgöra på vilka punkter parterna behöver komplettera sin bevisföring eller på vilka punkter det finns behov av bevisupptagning,

c) att klargöra innebörden av parternas yrkanden, grunder och argument samt vilka frågor som är tvistiga dem emellan,

d) att underlätta förlikning.

3. Processledningen kan särskilt bestå i

a) att ställa frågor till parterna,

b) att anmoda parterna att uttala sig skriftligen eller muntligen om vissa aspekter av tvisten,

c) att begära upplysningar av parterna eller av tredje man,

d) att begära att handlingar eller andra dokument rörande målet företes,

e) att kalla parternas ombud eller parterna personligen till möten.

4. Varje part får när som helst under rättegången föreslå att åtgärder för processledning vidtages eller ändras. Då så sker, skall övriga parter höras innan det beslutas om dessa åtgärder.

Då det erfordras på grund av omständigheterna i förfarandet, skall rätten underrätta parterna om de planerade åtgärderna och ge dem möjlighet att skriftligen eller muntligen framföra sina synpunkter.

5. Om rätten i plenum beslutar att åtgärder för processledning skall vidtagas utan att själv vidtaga dem, skall den ålägga den avdelning som ursprungligen tilldelats målet eller referenten i målet att vidtaga dem.

Om en avdelning beslutar att åtgärder för processledning skall vidtagas utan att själv vidtaga dem, skall den ålägga referenten att vidtaga dem.

Generaladvokaten skall deltaga i processledningen.

Avsnitt 2 — Bevisupptagning

Artikel 65

Utan hinder av vad som föreskrivs i artiklarna 21 och 22 i EG-stadgan, artiklarna 24 och 25 i EKSG-stadgan och artiklarna 22 och 23 i Euratomstadgan kan beslut fattas om åtgärder för bevisupptagning i fråga om

a) parternas personliga inställelse,

b) inhämtande av upplysningar och företeende av handlingar,

c) hörande av vittne,

d) inhämtande av sakkunnigutlåtande,

e) syn på stället.

Artikel 66

1. Efter att ha hört generaladvokaten skall rätten genom beslut fastställa vilka bevismedel som godtages samt vad som skall bevisas. Innan rätten beslutar om de bevismedel som behandlas i artikel 65 c–e, skall parterna höras.

Beslutet skall delges parterna.

2. Motbevisning får framläggas och tidigare åberopad bevisning får utvidgas.

Artikel 67

1. Om rätten i plenum beslutar om bevisupptagning utan att själv vidtaga några åtgärder, skall den ålägga den avdelning som målet först tilldelats eller referenten i målet att vidtaga dem.

Om en avdelning beslutar om bevisupptagning utan att själv vidtaga några åtgärder, skall den ålägga referenten att vidtaga dem.

Generaladvokaten skall deltaga i bevisupptagningen.

2. Parterna får närvara vid bevisupptagningen.

3. Om inte annat följer av bestämmelserna i artikel 116.2 och 116.6, skall förstainstansrätten beakta endast handlingar som parternas advokater och ombud har kunnat ta del av och uttala sig om.

När förstainstansrätten skall kontrollera huruvida en handling som kan vara relevant för avgörandet i ett tvistemål skall behandlas konfidentiellt i förhållande till en eller flera parter, skall handlingen inte tillställas parterna under det att kontrollen pågår.

När en handling, som en gemenskapsinstitution vägrat bevilja tillgång till, har lagts fram för förstainstansrätten inom ramen för en talan som gäller lagenligheten i denna vägran, skall handlingen inte tillställas de andra parterna.

Avsnitt 3 — Kallelse och hörande av vittnen och sakkunniga

Artikel 68

1. Rätten kan, på eget initiativ eller på begäran av part, sedan generaladvokaten och parterna hörts, förordna att vissa omständigheter skall styrkas genom vittnesförhör. Rättens beslut skall ange de faktiska omständigheter som skall bevisas.

Rätten kan kalla vittnen på eget initiativ, på begäran av part eller på begäran av generaladvokaten.

En begäran av part om att ett vittne skall höras skall i detalj ange de faktiska omständigheter som vittnet skall höras om samt skälen för vittnesförhöret.

2. Rätten kallar genom beslut de vittnen den anser det nödvändigt att höra; beslutet skall innehålla uppgift om

a) vittnenas fullständiga namn, ställning och adress,

b) de omständigheter som vittnena skall höras om,

c) i förekommande fall, besked om de åtgärder som rätten vidtagit för att ersätta de kostnader som uppkommit för vittnen samt de straffpåföljder som kan komma i fråga för tredskande vittnen.

Beslutet skall delges parterna och vittnena.

3. Rätten kan besluta att vittne som skall höras på begäran av part inte skall kallas förrän det i rättens kassa har deponerats ett belopp som är tillräckligt för att täcka den uppskattade kostnaden härför; rätten skall fastställa beloppets storlek.

Nödvändiga medel i anslutning till hörande av vittnen som är kallade på rättens eget initiativ skall betalas ut i förskott ur rättens kassa.

4. Sedan vittnets identitet fastställts, skall förstainstansrättens ordförande upplysa vittnet om att han skall bekräfta riktigheten i sitt vittnesmål i enlighet med bestämmelserna i punkt 5 nedan och artikel 71.

Vittnet skall avge sitt vittnesmål inför rätten efter att parterna kallats. Sedan vittnesmålet avgivits, kan ordföranden, på begäran av part eller på eget initiativ, ställa frågor till vittnet.

Samma rätt tillkommer de övriga domarna samt generaladvokaten.

Med ordförandens tillåtelse får parternas företrädare ställa frågor till vittnet.

5. Med förbehåll för vad som föreskrivs i artikel 71 skall vittnet efter att ha avgivit vittnesmål avlägga följande ed:

”Jag lovar och svär att jag har sagt sanningen, hela sanningen och ingenting annat än sanningen.”

Rätten kan efter att ha hört parterna befria ett vittne från att avlägga ed.

6. Justitiesekreteraren skall föra protokoll som återger vittnesmålet.

Protokollet skall undertecknas av ordföranden eller av den referent som leder vittnesförhöret och av justitiesekreteraren. Dessförinnan skall vittnet beredas tillfälle att ta del av protokollet och underteckna det.

Protokollet skall äga vitsord.

Artikel 69

1. Vittnen som har kallats enligt dessa regler är skyldiga att rätta sig efter kallelsen och infinna sig till sammanträdet.

2. När ett vittne som är kallat enligt dessa regler inte infinner sig vid rätten, kan denna döma till böter om högst 5 000 euro samt besluta om ny kallelse av vittnet på dennes egen bekostnad.

Detsamma gäller för ett vittne som utan giltig anledning vägrar att vittna, avlägga ed eller, där detta är tillämpligt, avge en högtidlig försäkran i edens ställe.

3. Vittnet kan befrias från de utdömda böterna, om han för rätten visar att han haft giltigt förfall. De böter som dömts ut kan på vittnets begäran jämkas, om denne visar att de inte står i rimligt förhållande till hans inkomst.

4. Verkställighet av de böter och andra åtgärder som beslutats i enlighet med denna artikel skall utföras i enlighet med artiklarna 244 och 256 i EG-fördraget, artiklarna 44 och 92 i EKSG-fördraget samt artiklarna 159 och 164 i Euratomfördraget.

Artikel 70

1. Rätten kan besluta att inhämta sakkunnigutlåtande. Ett beslut att förordna en sakkunnig skall tydligt ange dennes uppdrag och inom vilken tid han skall avge sitt utlåtande.

2. Den sakkunnige skall få en kopia av beslutet tillsammans med alla de handlingar som är nödvändiga för att fullgöra uppdraget. Han skall stå under överinseende av referenten, som får närvara vid undersökningen och som skall hållas underrättad om hur uppdraget fortlöper.

Rätten kan fordra att parterna eller en av dem ställer säkerhet för den uppskattade kostnaden för sakkunnigutlåtandet.

3. På begäran av den sakkunnige kan rätten förordna om vittnesförhör, som skall hållas i enlighet med artikel 68 i dessa rättegångsregler.

4. I sitt utlåtande får den sakkunnige endast yttra sig på de punkter som han uttryckligen fått i uppdrag att utreda.

5. Efter att den sakkunnige har redovisat sitt uppdrag kan rätten besluta att förhör skall hållas med honom, varvid parterna skall beredas tillfälle att närvara.

Med ordförandens tillåtelse får parternas företrädare ställa frågor till den sakkunnige.

6. Med förbehåll för vad som föreskrivs i artikel 71 skall den sakkunnige, efter att ha redovisat sitt uppdrag, inför rätten avlägga följande ed:

”Jag lovar och svär att jag har fullgjort mitt uppdrag samvetsgrant och opartiskt.”

Rätten kan efter att ha hört parterna befria den sakkunnige från att avlägga ed.

Artikel 71

1. Den som i egenskap av vittne eller sakkunnig kallas att avlägga ed inför rätten skall av ordföranden uppmanas att tala sanning eller att samvetsgrant och opartiskt fullgöra sitt uppdrag, varvid skall erinras om det straffansvar som ett åsidosättande av plikten kan medföra enligt lagen i hemlandet.

2. Vittnen och sakkunniga skall avlägga den ed som föreskrivs i artikel 68.5 första stycket respektive 70.6 första stycket eller avlägga ed under de former som föreskrivs i hemlandets lag.

3. Om hemlandets lag medger att ett vittne eller en sakkunnig, utöver edsavläggelsen eller i dess ställe, avger en med eden likställd försäkran, får vittnet eller den sakkunnige avge denna försäkran på de villkor och under de former som föreskrivs i hemlandets lag.

För det fall hemlandets lag varken ger stöd för att avlägga ed eller avge sådan försäkran, skall det i punkt 1 angivna förfaringssättet tillämpas.

Artikel 72

1. Om ett vittne eller en sakkunnig gör sig skyldig till mened eller ovarsam utsaga, kan rätten, med beaktande av bestämmelserna i artikel 71 och efter att ha hört generaladvokaten, besluta att anmäla detta till den myndighet som enligt bilaga III till tilläggsreglerna till domstolens rättegångsregler är behörig i den medlemsstat vars domstolar är behöriga att ådöma straff.

2. Rättens beslut skall överlämnas genom justitiesekreterarens försorg. I beslutet skall anges de fakta och omständigheter i övrigt på vilka anmälan grundar sig.

Artikel 73

1. Om en part motsätter sig att ett vittne eller en sakkunnig hörs med åberopande av att denne saknar kompetens eller är olämplig inte är eller av annan orsak inte bör höras som vittne eller sakkunnig, eller om ett vittne eller en sakkunnig vägrar att vittna, avlägga ed eller avge en motsvarande högtidlig försäkran, skall frågan avgöras av rätten.

2. En invändning mot ett vittne eller en sakkunnig skall framställas inom en tvåveckorsfrist, räknad från delgivningen av beslutet att höra vittnet eller utse den sakkunnige, genom en inlaga som innehåller uppgift om grunderna för invändningen samt den bevisning som åberopas.

Artikel 74

1. Vittnen och sakkunniga har rätt till ersättning för utgifter för resor och uppehälle. Ett förskott för att täcka dessa utgifter kan betalas ur rättens kassa.

2. Vittnen har rätt till ersättning för förlorad inkomst och sakkunniga till arvode för sina tjänster. Ersättning eller arvode skall betalas ur rättens kassa, sedan vittnet eller den sakkunnige har fullgjort sin skyldighet eller utfört sitt uppdrag.

Artikel 75

1. Rätten kan på parternas begäran eller på eget initiativ göra en framställning om bevisupptagning för hörande av vittnen eller sakkunniga.

2. Framställning om bevisupptagning skall ske genom beslut; detta skall innehålla vittnenas eller de sakkunnigas namn, förnamn, ställning och adress, uppgift om de faktiska omständigheter om vilka vittnena eller de sakkunniga skall höras; det skall vidare ange parterna, deras ombud, advokater eller rådgivare liksom deras delgivningsadress samt innehålla en kortfattad framställning av föremålet för talan.

Delgivning av beslutet till parterna skall ombesörjas av justitiesekreteraren.

3. Justitiesekreteraren skall sända beslutet till den enligt bilaga I till tilläggsreglerna till domstolens rättegångsregler behöriga myndigheten i den medlemsstat i vilken hörandet av vittnen eller sakkunniga skall företagas. Vid behov skall han till beslutet bifoga en översättning till det eller de officiella språken i den berörda medlemsstaten.

Den i första stycket angivna myndigheten skall vidarebefordra beslutet till den rättsliga myndighet som är behörig enligt den nationella rättsordningen.

Den behöriga rättsliga myndigheten skall utföra bevisupptagningen i enlighet med den nationella rättsordningens bestämmelser. Efter utförandet skall den behöriga rättsliga myndigheten återsända beslutet om framställning om bevisupptagning, handlingarna rörande den utförda begäran och en förteckning över kostnaderna till den i första stycket angivna myndigheten. Dessa handlingar skall sändas till justitiesekreteraren.

Översättning av dessa handlingar till rättegångsspråket ombesörjs av justitiesekreteraren.

4. De kostnader som uppkommer i samband med begäran om bevisupptagning skall bestridas av rätten, som i förekommande fall kan ålägga parterna att ersätta dem.

Artikel 76

1. Justitiesekreteraren skall föra protokoll över varje sammanträde. Detta protokoll skall undertecknas av förstainstansrättens ordförande och justitiesekreteraren och skall äga vitsord.

2. Parterna kan på kansliet ta del av protokollet och eventuella sakkunnigutlåtanden samt mot betalning få kopior.

Kapitel 3a

SKYNDSAM HANDLÄGGNING

Artikel 76a

1. Förstainstansrätten kan med hänsyn till ett måls särskilt brådskande art och omständigheterna i övrigt på begäran av sökanden eller svaranden, sedan de andra parterna och generaladvokaten hörts, besluta att handlägga målet skyndsamt.

Begäran om skyndsam handläggning skall inges genom särskild handling när ansökan respektive svaromålet inges.

Utan hinder av artikel 55 skall förtur ges de mål som förstainstansrätten beslutar att handlägga skyndsamt.

2. Vid skyndsam handläggning får de inlagor som avses i artikel 47.1 och artikel 116.4 och 116.5 endast inges efter tillstånd av förstainstansrätten inom ramen för dess åtgärder för processledning enligt artikel 64.

3. Utan hinder av artikel 48, kan parterna komplettera sin argumentering och åberopa ytterligare bevisning under det muntliga förfarandet. Parterna skall ange skälen för att detta inte gjorts tidigare.

Kapitel 4

VILANDEFÖRKLARING OCH FÖRKLARING OM ATT AVSTÅ FRÅN FORTSATT HANDLÄGGNING

Artikel 77

Med förbehåll för vad som föreskrivs i artiklarna 123.4, 128 och 129.4 kan ett pågående förfarande förklaras vilande

a) i de fall som anges i artikel 47 tredje stycket i EG-stadgan, artikel 47 tredje stycket i EKSG-stadgan och artikel 48 tredje stycket i Euratomstadgan,

b) när rätten i ett avgörande som överklagas till domstolen delvis avgjort sakfrågan i ett mål, avgjort en rättegångsfråga om bristande behörighet eller om hinder mot att ta upp talan till prövning eller avslagit en interventionsansökan,

c) på gemensam begäran av parterna.

Artikel 78

Ordföranden fattar beslut om vilandeförklaring sedan parterna och generaladvokaten hörts. Ordföranden kan hänskjuta frågan till rätten. Beslut om återupptagande av förfarandet meddelas på samma sätt. Beslut som avses i denna artikel skall delges parterna.

Artikel 79

1. Vilandeförklaringen skall gälla från och med den dag som anges i beslutet eller, om dag inte anges, från och med dagen för beslutet.

Under det att målet är vilande skall de frister som satts ut för parterna inte fortsätta löpa, med undantag av den i artikel 115.1 fastställda interventionsfristen.

2. Om beslutet om vilandeförklaring inte anger den tid under vilken målet skall vila, skall tiden löpa ut den dag som anges i beslutet om återupptagande av målet eller, om dag inte anges, på dagen för beslutet.

De frister som satts ut skall börja löpa i sin helhet från och med dagen för målets återupptagande.

Artikel 80

Rättens förklaring om att avstå från fortsatt handläggning enligt artikel 47 tredje stycket EG-stadgan, artikel 47 tredje stycket EKSG-stadgan och artikel 48 tredje stycket Euratomstadgan skall avges genom ett beslut som delges parterna.

Kapitel 5

DOMEN

Artikel 81

Domen skall innehålla

— uppgift om att den är avkunnad av förstainstansrätten,

— datum för dess avkunnande,

— namnen på ordföranden och de övriga domare som deltagit i domen,

— generaladvokatens namn, om sådan utsetts,

— justitiesekreterarens namn,

— uppgift om parterna,

— namnen på parternas ombud, rådgivare eller advokater,

— parternas yrkanden,

— uppgift om att generaladvokaten, där detta är tillämpligt, har framlagt sitt förslag till avgörande,

— en sammanfattning av de faktiska omständigheterna,

— domskälen,

— domslutet, däri inbegripet beslut om rättegångskostnader.

Artikel 82

1. Domen skall avkunnas vid offentligt sammanträde, till vilket parterna kallas.

2. Domen i original skall, sedan den undertecknats av ordföranden och de övriga domare som deltagit i överläggningen samt justitiesekreteraren, förses med sigill och överlämnas i kansliets förvar; parterna skall delges bestyrkta kopior av domen.

3. Justitiesekreteraren skall på domen i original anteckna dagen för dess avkunnande.

Artikel 83

Med förbehåll för vad som föreskrivs i artikel 53 andra stycket i EG-stadgan, artikel 53 andra stycket i EKSG-stadgan och artikel 54 andra stycket i Euratomstadgan, skall domen gälla från och med den dag då den avkunnas.

Artikel 84

1. Utan hinder av föreskrifterna rörande förklaring av dom kan rätten, på eget initiativ eller på begäran av part, inom två veckor efter det att domen avkunnats, rätta skriv- eller räknefel eller andra uppenbara oriktigheter.

2. Justitiesekreteraren skall underrätta parterna om att de får inkomma med skriftliga yttranden inom den tid som ordföranden bestämmer.

3. Rätten skall fatta beslut inom stängda dörrar.

4. Rättelsebeslutet i original skall fogas till den rättade domen i original. En anteckning om beslutet skall göras i marginalen på den rättade domen i original.

Artikel 85

Om rätten har underlåtit att fatta beslut om rättegångskostnader, får part inom en månad från delgivningen av domen ansöka om att rätten tar upp frågan till behandling.

Ansökan skall delges motparten och ordföranden skall fastställa den tid inom vilken denne får yttra sig skriftligen.

Sedan yttrande inkommit och efter att ha hört generaladvokaten, skall rätten besluta såväl om huruvida ansökan kan tas upp till prövning som om den skall bifallas.

Artikel 86

En samling av förstainstansrättens avgöranden skall publiceras genom justitiesekreterarens försorg.

Kapitel 6

RÄTTEGÅNGSKOSTNADER

Artikel 87

1. Beslut om kostnader skall meddelas i den slutliga domen eller i det beslut genom vilket förfarandet avslutas.

2. Tappande part skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

Finns det flera tappande parter, skall rätten besluta om fördelningen av rättegångskostnaderna.

3. Om parterna ömsom tappar målet på en eller flera punkter, eller om särskilda omständigheter motiverar det, kan rätten besluta att kostnaderna skall delas eller att vardera parten skall bära sin kostnad.

Finner rätten att den vinnande parten i onödan eller mot bättre vetande vållat motparten kostnader, kan rätten förplikta honom att ersätta dessa.

4. Medlemsstater och institutioner som har intervenerat i ett mål skall bära sina rättegångskostnader.

Förutom medlemsstaterna skall även stater som är parter i EES-avtalet liksom EFTA:s tillsynsmyndighet bära sina kostnader, då dessa har intervenerat i ett mål.

Rätten kan besluta att även andra intervenienter än de i föregående stycke nämnda skall bära sina rättegångskostnader.

5. Part som återkallar sin talan skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om den andra parten har yrkat detta i sitt yttrande över återkallelsen. På begäran av den part som återkallar sin talan skall emellertid kostnaderna bäras av den andra parten, om det anses skäligt på grund av dennes uppträdande.

Om parterna enas om fördelningen av rättegångskostnaderna, skall rätten besluta i överensstämmelse därmed.

Om ersättning för rättegångskostnader inte har yrkats, skall vardera parten bära sin kostnad.

6. I mål där det inte finns anledning att döma i saken skall rätten besluta om kostnader enligt vad den finner skäligt.

Artikel 88

I tvister mellan gemenskaperna och deras anställda skall institutionerna bära sina kostnader utan att det hindrar tillämpning av bestämmelserna i artikel 87.3 andra stycket.

Artikel 89

Kostnad som part varit tvungen att bestrida för verkställighet av rättens dom eller beslut skall ersättas av den andra parten i enlighet med den taxa som gäller i den stat där verkställigheten genomförts.

Artikel 90

Förfarandet inför rätten skall vara kostnadsfritt, med följande undantag:

a) Om rätten har förorsakats onödig kostnad, kan rätten förplikta part som förorsakat kostnaden att ersätta denna.

b) Kostnader för kopior och översättning som utförts på begäran av part, som enligt justitiesekreteraren är att anse som oskäliga, skall bäras av parten enligt den taxa som anges i artikel 24.5.

Artikel 91

Utan att det hindrar tillämpning av bestämmelserna i föregående artikel skall följande anses som ersättningsgilla kostnader

a) ersättning till vittnen och sakkunniga enligt artikel 74,

b) nödvändiga kostnader som parterna haft med anledning av förfarandet, särskilt utgifter för resor och uppehälle samt arvode för ombud, rådgivare eller advokat.

Artikel 92

1. I händelse av tvist om de kostnader som är ersättningsgilla, skall rätten, på begäran av part och efter hörande av den andra parten, avgöra frågan genom beslut som inte kan överklagas.

2. Parterna får för verkställighet begära en utskrift av beslutet.

Artikel 93

1. Utbetalningar ur rättens kassa skall ske i valutan för det land där rätten har sitt säte.

På begäran av någon ersättningsberättigad skall utbetalning ske i valutan för det land där kostnaderna uppkom eller de åtgärder som givit upphov till kostnaderna vidtogs.

2. Övriga betalningsskyldiga skall erlägga betalning i sitt hemlands valuta.

3. Omräkning av valuta skall göras enligt den på betalningsdagen officiella växelkursen i det land där rätten har sitt säte.

Kapitel 7

RÄTTSHJÄLP

Artikel 94

1. Part som helt eller delvis saknar möjlighet att bära kostnaderna för förfarandet får när som helst ansöka om rättshjälp. Ansökan skall åtföljas av sådana upplysningar som visar att sökanden är i behov av rättshjälp, särskilt ett intyg av behörig myndighet som bekräftar hans brist på medel.

2. Om ansökan om rättshjälp inges innan sökanden väcker talan, skall den kortfattat ange föremålet för talan.

Ansökan behöver inte göras genom advokat.

Ordföranden skall efter att ha tagit del av den andra partens skriftliga yttrande besluta om rättshjälp skall beviljas helt eller delvis eller om ansökan skall avslås. Ordföranden skall beakta huruvida talan är uppenbart ogrundad. Han kan hänskjuta frågan till rätten.

Beslutet skall inte motiveras och kan inte överklagas.

Artikel 95

1. Rätten skall i beslutet om beviljande av rättshjälp ange att en advokat skall utses för att bistå sökanden.

2. Om sökanden inte själv föreslår en advokat eller om rätten inte finner den av sökanden föreslagna advokaten lämplig, skall justitiesekreteraren översända en utskrift av beslutet och en kopia av ansökningen om rättshjälp till den myndighet i den berörda staten som är behörig enligt bilaga II till tilläggsreglerna till domstolens rättegångsregler.

3. Med beaktande av förslagen från denna myndighet skall rätten på eget initiativ utse den advokat som skall bistå sökanden.

4. I ett beslut om beviljande av rättshjälp kan fastställas ett belopp som skall betalas ut till den advokat som utsetts att bistå sökanden eller en gräns som advokatens utlägg och arvode i princip inte får överskrida.

Artikel 96

Rätten kan när som helst, på eget initiativ eller efter ansökan, återkalla rättshjälpen, om de omständigheter som låg till grund för denna har ändrats under förfarandets gång.

Artikel 97

1. Då rättshjälp beviljats, skall medel för att täcka kostnaderna utges i förskott ur rättens kassa.

2. Ordföranden, som kan hänskjuta frågan till rätten, skall fatta beslut om advokatens arvode och utlägg; han får, på ansökan, besluta att ett förskott skall utbetalas till denne.

3. I sitt beslut rörande rättegångskostnader kan rätten förordna att de medel som har utgivits för rättshjälp skall återbetalas till rättens kassa.

Sådana medel skall återkrävas genom justitiesekreterarens försorg från den part som har förpliktats att betala dem.

Kapitel 8

ÅTERKALLELSE AV TALAN

Artikel 98

Om parterna förlikas innan rätten avkunnat dom i målet och parterna underrättar rätten om att de återkallar sin talan, skall ordföranden förordna att målet avskrivs samt med beaktande av eventuella förslag från parterna besluta om rättegångskostnader i enlighet med artikel 87.5.

Denna bestämmelse gäller ej för förfaranden som avses i artiklarna 230 och 232 i EG-fördraget, artiklarna 33 och 35 i EKSG-fördraget samt artiklarna 146 och 148 i Euratomfördraget.

Artikel 99

Om en sökande skriftligen meddelar rätten att han återkallar sin talan, skall ordföranden förordna att målet avskrivs samt besluta om rättegångskostnader i enlighet med artikel 87.5.

Kapitel 9

DELGIVNING

Artikel 100

1. Delgivning enligt dessa rättegångsregler skall utföras under justitiesekreterarens tillsyn genom att en kopia av den handling som skall delges antingen skickas med rekommenderad försändelse med mottagningsbevis eller överlämnas med bud till adressaten mot kvitto på den av honom angivna delgivningsadressen.

Justitiesekreteraren skall ombesörja och bestyrka kopior av handlingar som skall delges, utom i de fall parterna själva tillhandahållit kopior i enlighet med artikel 43.1.

2. När mottagaren i enlighet med artikel 44.2 andra stycket har godtagit att delgivning sker per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel, kan samtliga inlagor, med undantag av rättens dom och beslut, delges genom att en kopia av handlingen översänds på detta sätt.

Om handlingen, av tekniska orsaker eller på grund av handlingens art eller omfattning, inte kan översändas på detta sätt, och om mottagaren inte har angivit en adress för delgivning, skall handlingen delges mottagaren på dennes adress i enlighet med det förfarande som föreskrivs i punkt 1. Mottagaren skall underrättas om detta per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel. En rekommenderad försändelse anses i sådana fall ha överlämnats till mottagaren tio dagar efter det att försändelsen lämnades in på postkontor på den ort där rätten har sitt säte, om det inte av mottagningsbeviset framgår att försändelsen mottogs en annan dag eller om mottagaren, inom tre veckor räknat från underrättelsen per telefax eller genom annat tekniskt kommunikationsmedel, upplyser justitiesekreteraren om att han inte mottagit försändelsen.

Kapitel 10

FRISTER

Artikel 101

1. Frister rörande förfarandet som föreskrivs i EG-, EKSG- och Euratomfördragen, domstolens stadga och dessa rättegångsregler skall beräknas enligt följande:

a) Då en frist uttryckt i dagar, veckor, månader eller år skall räknas från den tidpunkt en händelse inträffar eller en handling företages, inräknas inte i fristen den dag under vilken händelsen inträffade eller handlingen företogs.

b) En frist uttryckt i veckor, månader eller år löper ut vid utgången av den dag i fristens sista vecka, månad eller år som infaller på samma veckodag eller samma datum som den dag då händelsen eller handlingen från vilken fristen skall räknas inträffade eller företogs. Då en frist är uttryckt i månader eller år och den dag då fristen skall utlöpa inte förekommer i den sista månaden, skall fristen löpa ut vid utgången av den månadens sista dag.

c) Då en frist är uttryckt i månader och dagar skall hänsyn först tas till hela månader, därefter till dagar.

d) Fristerna skall innefatta lagstadgade helgdagar, lördagar och söndagar.

e) Frister skall löpa även under rättsferier.

2. Om fristen löper ut på en lördag, söndag eller lagstadgad helgdag skall den förlängas till utgången av närmast följande arbetsdag.

Den förteckning över lagstadgade helgdagar som upprättats av domstolen och kungjorts i Europeiska gemenskapernas officiella tidning gäller även för förstainstansrätten.

Artikel 102

1. När fristen för att väcka talan mot en institutions rättsakt börjar löpa från tidpunkten för rättsaktens offentliggörande, skall fristen i enlighet med artikel 101.1 a räknas från slutet av den fjortonde dagen efter den dag då rättsakten offentliggjordes i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

2. Tidsfristerna skall förlängas med tio dagar med hänsyn till avstånd i samtliga fall.

Artikel 103

1. Frister som har fastställts i enlighet med dessa rättegångsregler får förlängas av den som fastställt dem.

2. Ordföranden kan bemyndiga justitiesekreteraren att fastställa eller förlänga vissa frister som det enligt dessa regler ankommer på honom att fastställa.

AVDELNING III

SÄRSKILDA RÄTTEGÅNGSFORMER

Kapitel 1

UPPSKOV MED VERKSTÄLLIGHET OCH ANDRA INTERIMISTISKA ÅTGÄRDER

Artikel 104

1. En ansökan enligt artikel 242 i EG-fördraget, artikel 39 andra stycket i EKSG-fördraget eller artikel 157 i Euratomfördraget om uppskov med verkställighet av en rättsakt som har utfärdats av en institution kan endast prövas om sökanden har väckt talan om prövning av rättsakten vid rätten.

En ansökan om andra interimistiska åtgärder enligt artikel 243 i EG-fördraget, artikel 39 tredje stycket i EKSG-fördraget eller artikel 158 i Euratomfördraget kan endast prövas om den inges av en part i ett mål som är anhängigt vid domstolen och har samband med det målet.

2. En ansökan som avses i punkt 1 skall ange föremålet för talan, de omständigheter som ställer krav på skyndsamhet och de faktiska och rättsliga grunder på vilka den begärda åtgärden omedelbart framstår som befogad.

3. Ansökan skall göras genom särskild handling och i enlighet med artiklarna 43 och 44 i dessa rättegångsregler.

Artikel 105

1. Ansökan skall delges motparten. Förstainstansrättens ordförande skall därvid fastställa en kort frist inom vilken motparten har rätt att yttra sig skriftligen eller muntligen.

2. Förstainstansrättens ordförande kan förordna om bevisupptagning.

Förstainstansrättens ordförande kan bifalla ansökan även innan yttrande inkommit från motparten. Detta beslut kan senare ändras eller upphävas oberoende av ansökan av part.

Artikel 106

Förstainstansrättens ordförande skall själv besluta om ansökan eller hänskjuta ansökan till den avdelning som tilldelats målet i huvudsaken eller, i förekommande fall, till rätten i plenum,

Om förstainstansrättens ordförande har förhinder, skall hans uppgifter fullgöras av ordföranden för den avdelning som tilldelats målet, eller av den domare på samma avdelning som enligt anciennitetsregeln i artikel 6 står främst.

Då ansökan hänskjuts till rätten i någon sammansättning skall denna skjuta upp handläggningen av alla övriga mål och ärenden och meddela beslut. Artikel 105 skall tillämpas.

Artikel 107

1. Ärendet skall avgöras genom motiverat beslut. Beslutet skall omedelbart delges parterna.

2. Verkställighet av beslutet kan göras beroende av att sökanden ställer säkerhet som till belopp och slag fastställs med hänsyn till omständigheterna.

3. Om inte datum för den interimistiska åtgärdens upphörande har fastställts i beslutet, upphör åtgärden när den slutliga domen avkunnas.

4. Beslutet skall endast ha interimistisk verkan och inte föregripa rättens avgörande i saken.

Artikel 108

På ansökan av part kan beslutet när som helst ändras eller upphävas med hänsyn till ändrade förhållanden.

Artikel 109

Avslag på ansökan om en interimistisk åtgärd skall inte hindra sökanden att på grund av nya omständigheter ansöka på nytt.

Artikel 110

Bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas på en ansökan enligt artiklarna 187 och 192 i EG-fördraget, artiklarna 44 och 92 i EKSG-fördraget samt artiklarna 159 och 164 i Euratomfördraget om uppskov med verkställighet av ett beslut av rätten eller av åtgärder vidtagna av andra institutioner.

I beslutet att bifalla ansökan skall, när så anses nödvändigt, det datum fastställas då den interimistiska åtgärden skall upphöra.

Kapitel 2

RÄTTEGÅNGSHINDER ELLER ANNAN RÄTTEGÅNGSFRÅGA

Artikel 111

Om det är uppenbart att rätten saknar behörighet att pröva viss sak eller att talan inte kan tas upp till prövning eller att talan helt saknar rättslig grund, kan rätten, sedan generaladvokaten hörts, fatta ett motiverat beslut utan ytterligare behandling.

Artikel 112

Hänskjutande av mål till domstolen enligt artikel 47 andra stycket i EG-stadgan, artikel 47 andra stycket i EKSG-stadgan och artikel 48 andra stycket i Euratomstadgan skall, för det fall rätten uppenbarligen saknar behörighet att pröva målet, ske utan ytterligare handläggning genom motiverat beslut.

Artikel 113

Rätten kan när som helst på eget initiativ pröva om talan skall avvisas till följd av att det föreligger ett rättegångshinder som inte kan avhjälpas eller, efter att ha hört parterna, fastställa att det inte längre finns något föremål för talan och att det inte finns anledning att döma i saken. Ett sådant beslut skall fattas i enlighet med bestämmelserna i artikel 114.3 och 114.4.

Artikel 114

1. Om en part begär att rätten skall meddela beslut i fråga om rättegångshinder, rättens behörighet eller annan rättegångsfråga utan att pröva själva sakfrågan, skall det ske genom särskild handling.

Begäran skall utöver yrkandet innehålla uppgift om de faktiska och rättsliga omständigheter på vilka talan grundas; åberopade handlingar skall bifogas.

2. Så snart begäran inkommit, skall ordföranden fastställa en frist inom vilken motparten, med angivande av yrkanden och grunder, skall inkomma med skriftligt yttrande.

3. Om inte rätten bestämmer annat, skall återstoden av förfarandet avseende begäran vara muntligt.

4. Efter att ha hört generaladvokaten, skall rätten besluta i anledning av begäran eller låta beslutet anstå till den slutliga domen. Om domstolen är behörig instans, skall rätten hänskjuta målet dit.

Om rätten avslår begäran eller låter beslutet anstå, skall avdelningsordföranden fastställa nya frister för målets fortsatta handläggning.

Kapitel 3

INTERVENTION

Artikel 115

1. En interventionsansökan måste göras antingen inom sex veckor från dagen för kungörelse enligt artikel 24.6 eller, med förbehåll för vad som anges i artikel 116.6, före beslutet att inleda det muntliga förfarandet enligt artikel 53.

2. Ansökan skall innehålla uppgifter om

a) målet,

b) parterna,

c) intervenientens namn och adress,

d) intervenientens delgivningsadress på den ort där rätten har sitt säte,

e) de yrkanden som intervenienten önskar stödja genom interventionen,

f) för det fall ansökan sker med stöd av artikel 37 andra eller tredje stycket i EG-stadgan, artikel 34 i EKSG-stadgan eller artikel 38 andra stycket i Euratomstadgan, en redogörelse för de omständigheter som visar att intervenienten har rätt att intervenera.

Artiklarna 43 och 44 skall tillämpas.

3. Intervenienten skall företrädas i enlighet med vad som anges i artikel 17 i EG-stadgan, artikel 20 första och andra stycket i EKSG-stadgan samt artikel 17 i Euratomstadgan.

Artikel 116

1. Ansökan skall delges parterna.

Ordföranden skall innan ansökan prövas bereda parterna tillfälle att yttra sig skriftligen eller muntligen.

Ordföranden skall avgöra ärendet genom att meddela beslut eller hänskjuta ärendet till rätten. Om ansökan ej bifalles, skall de skäl som bestämt utgången anges i beslutet.

2. Om en ansökan som ingivits inom den sexveckorsfrist som anges i artikel 115.1 beviljas, skall intervenienten tillställas samtliga inlagor som delgivits parterna. På yrkande av part kan avdelningsordföranden dock undantaga hemliga eller konfidentiella handlingar.

3. Intervenienten måste godta målet sådant det föreligger vid tidpunkten för hans intervention.

4. I de fall som avses i punkt 2 ovan skall ordföranden fastställa en frist inom vilken intervenienten får inkomma med interventionsinlaga.

Inlagan skall innehålla

a) intervenientens yrkande, genom vilket han helt eller delvis stöder eller bestrider något av parterna framställt yrkande,

b) de rättsliga grunder och omständigheter i övrigt som intervenienten åberopar,

c) i förekommande fall, uppgift om den bevisning som åberopas.

5. Sedan inlagan inkommit, skall ordföranden, om så anses nödvändigt, fastställa en frist inom vilken parterna kan bemöta inlagan.

6. Om interventionsansökan ingivits efter utgången av den sexveckorsfrist som föreskrivs i artikel 115.1 kan intervenienten, på grundval av den förhandlingsrapport som tillställs honom, yttra sig muntligen vid förhandlingen.

Kapitel 4

DOMAR AVKUNNADE AV RÄTTEN EFTER UPPHÄVANDE OCH ÅTERFÖRVISNING

Artikel 117

Om domstolen upphäver en dom eller ett beslut som avkunnats av rätten och återförvisar målet till denna, anhängiggörs målet vid rätten genom återförvisningen.

Artikel 118

1. Om domstolen upphäver en dom eller ett beslut som avkunnats på en avdelning, kan förstainstansrättens ordförande tilldela en annan avdelning med samma antal domare målet.

2. Om domstolen upphäver en dom eller ett beslut som avkunnats av rätten i plenum, skall målet tilldelas rätten i plenum.

2 a. Om domstolen upphäver en dom eller ett beslut som avkunnats av ensamdomare, skall en avdelning sammansatt av tre domare tilldelas målet av förstainstansrättens ordförande; målet skall dock inte tilldelas den avdelning som ensamdomaren tillhör.

3. I fall som avses i artikel 118.1, 118.2 och 118.2 a skall artiklarna 13.2, 14.1 och 51 tillämpas.

Artikel 119

1. Om det skriftliga förfarandet vid rätten avslutats då domen, genom vilken målet återförvisas, avkunnas, skall följande bestämmelser gälla för förfarandet:

a) Sökanden får inom två månader från den dag då han delgavs domstolens dom inkomma med inlaga.

b) Svaranden får inkomma med inlaga inom en månad från den dag då han tillställts sökandens inlaga. Svarandens frist för att inge denna inlaga får emellertid inte bestämmas till mindre än två månader räknat från den dag då han delgavs domstolens dom.

c) Sedan sökandens och svarandens inlagor samtidigt tillställts intervenienten, får denne yttra sig skriftligen inom en månad. Intervenientens frist för att inge denna inlaga får emellertid inte bestämmas till mindre än två månader räknat från dagen för delgivning av domstolens dom.

2. Om det skriftliga förfarandet vid rätten ej avslutats då domen, genom vilken målet återförvisas, avkunnas, skall förfarandet, inom ramen för rättens processledning, återupptagas i det skede i vilket det senast befann sig.

3. När det med hänsyn till omständigheterna är befogat, kan rätten medge att ytterligare inlagor inges.

Artikel 120

Bestämmelserna i avdelning II skall tillämpas på förfarandet.

Artikel 121

Rätten skall besluta om rättegångskostnader som uppkommit under förfarandet dels i målet vid rätten, dels i det överklagade målet vid domstolen.

Kapitel 5

TREDSKODOM OCH ANSÖKAN OM ÅTERVINNING

Artikel 122

1. Om en rätteligen instämd part inte inkommer med svaromål i föreskriven form inom den fastställda fristen, får sökanden yrka att rätten genom tredskodom bifaller hans talan.

Yrkandet skall delges svaranden. Rätten kan besluta att inleda muntlig förhandling i fråga om yrkandet.

2. Innan tredskodom avkunnas skall rätten undersöka om talan kan tas upp till prövning, om formkraven har uppfyllts samt om sökandens yrkanden framstår som välgrundade. Rätten kan förordna om bevisupptagning.

3. Tredskodomen är verkställbar. Rätten kan dock bevilja uppskov med verkställigheten till dess den har meddelat beslut med anledning av en ansökan om återvinning enligt punkt 4 eller göra verkställigheten beroende av att sökanden ställer säkerhet som till belopp och slag fastställs med hänsyn till omständigheterna; säkerheten skall återlämnas, om någon sådan ansökan inte görs eller om ansökan avslås.

4. Ansökan kan göras om återvinning av tredskodom. Ansökan skall göras inom en månad från dagen för delgivning av domen och skall inkomma i den form som anges i artiklarna 43 och 44 i dessa rättegångsregler.

5. Sedan ansökan om återvinning delgivits, skall ordföranden fastställa en frist inom vilken motparten får inkomma med skriftligt yttrande.

För det fortsatta förfarandet skall vad som föreskrivs i avdelning II gälla.

6. Rätten skall avgöra målet genom dom som inte kan återvinnas. Denna dom i original skall fogas till tredskodomen i original. En anteckning om den slutliga domen skall göras i marginalen på tredskodomen i original.

Kapitel 6

SÄRSKILDA RÄTTSMEDEL

Avsnitt 1 — Talan av tredje man

Artikel 123

1. Bestämmelserna i artiklarna 43 och 44 skall tillämpas på talan av tredje man. Därutöver skall en sådan ansökan innehålla uppgifter om

a) den dom som klandras,

b) på vilket sätt domen är till förfång för tredje mans rättigheter,

c) skälen för att tredje man inte kunde deltaga i det ursprungliga målet.

Ansökan skall riktas mot alla parter i det ursprungliga målet.

Om domen har kungjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, måste ansökan ha inkommit inom två månader från dagen för kungörelsen.

2. Rätten kan på ansökan av tredje man förordna om uppskov med verkställighet av domen. Bestämmelserna i tredje avsnittet, första kapitlet, skall tillämpas.

3. Om talan av tredje man bifalls helt eller delvis, skall den klandrade domen ändras i motsvarande mån.

Domen rörande talan av tredje man skall i original fogas till originalet av den klandrade domen i original. En anteckning om domen rörande talan av tredje man skall göras i marginalen på den klandrade domen i original.

4. Om en dom som rätten har avkunnat är föremål för såväl ett överklagande vid domstolen som talan av tredje man i ett vid rätten pågående mål, kan rätten, efter att ha hört parterna, skjuta upp förfarandet till dess domstolen har avkunnat sin dom.

Artikel 124

Talan av tredje man skall tilldelas den avdelning som har avkunnat den dom som är föremål för talan; den skall handläggas av rätten i plenum, om rätten avkunnat domen i plenum. Om domen har avkunnats av ensamdomare, skall samme domare tilldelas talan av tredje man.

Avsnitt 2 — Resning

Artikel 125

Utan att det hindrar tillämpning av den tioårsfrist som föreskrivs i artikel 41 tredje stycket i EG-stadgan, artikel 38 tredje stycket EKSG-stadgan och artikel 42 tredje stycket i Euratomstadgan, skall en ansökan om resning inges inom tre månader från den dag då sökanden fick kännedom om de förhållanden på vilka ansökan grundas.

Artikel 126

1. Artiklarna 43 och 44 skall tillämpas på ansökan om resning. Därutöver skall en sådan ansökan innehålla uppgifter om

a) den dom som klandras,

b) de punkter på vilka domen klandras,

c) de omständigheter på vilka ansökan grundas,

d) de bevis som åberopas till styrkande av att det föreligger faktiska omständigheter som är resningsgrundande samt att ansökan inkommit inom de i artikel 125 föreskrivna fristerna.

2. Ansökan skall riktas mot samtliga parter i det mål i vilket den klandrade domen har avkunnats.

Artikel 127

1. En ansökan om resning skall tilldelas den avdelning som har avkunnat den dom som ansökan rör; den skall handläggas av rätten i plenum, om rätten avkunnat domen i plenum. Om domen har avkunnats av ensamdomare, skall samme domare tilldelas ansökan om resning.

2. Utan att föregripa sitt beslut i saken skall rätten, med beaktande av parternas skriftliga yttranden och efter att ha hört generaladvokaten, avgöra huruvida ansökan kan tas upp till prövning.

3. Om domstolen finner att ansökan kan tas upp till prövning, skall den pröva saken och avkunna dom i enlighet med dessa rättegångsregler.

4. Den dom som avkunnats efter det att ansökan om resning bifallits skall i original fogas till den ursprungliga domen i original. En anteckning om den nya domen skall göras i marginalen på den ursprungliga domen i original.

Artikel 128

Om en dom som rätten har avkunnat är föremål för såväl ett överklagande vid domstolen som en ansökan om resning, kan rätten, efter att ha hört parterna, förklara målet vilande till dess domstolen dömt i saken.

Avsnitt 3 — Förklaring av dom

Artikel 129

1. Ansökan om förklaring av dom skall ske i enlighet med artiklarna 43 och 44. En sådan ansökan skall vidare innehålla uppgifter om

a) den dom som avses,

b) de delar av domen beträffande vilka förklaring söks.

Ansökan skall riktas mot samtliga parter i det mål i vilket domen avkunnats.

2. En ansökan om förklaring av dom skall tilldelas den avdelning som har avkunnat den dom som är föremål för ansökan; den skall handläggas av rätten i plenum, om rätten avkunnat domen i plenum. Om domen har avkunnats av ensamdomare, skall samme domare tilldelas ansökan om förklaring av dom.

3. Rätten skall avkunna dom efter att ha berett parterna tillfälle att yttra sig och efter att ha hört generaladvokaten.

Domen med förklaring av dom skall i original fogas till den ursprungliga domen i original. En anteckning om förklaringen av dom skall göras i marginalen på den ursprungliga domen.

4. Om en dom som rätten har avkunnat är föremål för såväl ett överklagande vid domstolen som en ansökan om förklaring av dom, kan rätten, efter att ha hört parterna, förklara målet vilande till dess domstolen dömt i saken.

AVDELNING IV

IMMATERIALRÄTTSLIGA TVISTER

Artikel 130

1. Med förbehåll för de särskilda bestämmelserna i denna avdelning, skall bestämmelserna i dessa rättegångsregler tillämpas då talan väcks mot byrån för harmonisering inom den inre marknaden (varumärken, mönster och modeller) och mot gemenskapens växtsortmyndighet (nedan kallade ”myndigheten”) och som gäller tillämpningen av reglerna om immateriella rättigheter.

2. Bestämmelserna i denna avdelning skall inte tillämpas då talan väcks mot myndigheten utan att ha föregåtts av ett förfarande i överklagandenämnden.

Artikel 131

1. Ansökan skall skrivas på ett av de språk som anges i artikel 35.1 och som sökanden valt.

2. Det språk på vilket ansökan är utformad blir rättegångsspråk om sökanden var enda part vid förfarandet i överklagandenämnden eller om ingen annan part i det förfarandet motsätter sig det inom en tidsfrist som bestäms av justitiesekreteraren sedan ansökan ingivits.

Om parterna i förfarandet i överklagandenämnden inom denna tidsfrist informerar justitiesekreteraren om att de samtycker till att något av de språk som avses i artikel 35.1 väljs som rättegångsspråk, blir detta språk rättegångsspråk vid förstainstansrätten.

Om någon, inom den tidsfrist som angivits ovan, motsätter sig sökandens val av rättegångsspråk och i avsaknad av överenskommelse om detta mellan parterna i förfarandet i överklagandenämnden, väljs som rättegångsspråk det språk på vilket den aktuella ansökan om registrering har ingivits till myndigheten. Om rättens ordförande, efter en motiverad begäran från en part och efter att ha hört övriga parter, konstaterar att användningen av detta språk inte skulle göra det möjligt för samtliga parter i förfarandet i överklagandenämnden att följa förfarandet och att försvara sina intressen och att endast användandet av ett annat av de språk som nämns i artikel 35.1 gör det möjligt att åstadkomma en lösning på detta, kan han utse detta senare språk till rättegångsspråk. Rättens ordförande får hänskjuta denna fråga till rätten.

3. Sökanden kan i inlagor och andra till rätten ställda skrifter samt under det muntliga förfarandet använda sig av det språk han har valt i enlighet med punkt 1 och övriga parter kan använda det språk de valt bland dem som nämns i artikel 35.1.

4. Om rättegångsspråket med stöd av punkt 2 ovan blir ett annat språk än det som ansökan är avfattad på, skall justitiesekreteraren se till att ansökan översätts till rättegångsspråket.

Varje part skall inom en rimlig tidsfrist som justitiesekreteraren för detta ändamål fastställer ge in en översättning till rättegångsspråket av inlagor och andra skrifter än ansökan som han givit in på ett annat språk än rättegångsspråket med tillämpning av bestämmelserna i punkt 3 ovan. Översättningen, som har vitsord i enlighet med artikel 37, skall, av den part som inger den, intygas vara en riktig återgivning. Om översättningen inte inges innan tidsfristen löpt ut, utgår inlagan eller rättegångshandlingen i fråga ur akten.

Justitiesekreteraren skall se till att allt som sägs under det muntliga förfarandet översätts till rättegångsspråket och, om någon av parterna så kräver, till ett annat språk som han använder i enlighet med punkt 3.

Artikel 132

1. Utan att det påverkar artikel 44 skall ansökan innehålla namnen på samtliga parter i förfarandet i överklagandenämnden och de adresser dessa har angivit för meddelanden till dem under det förfarandet.

Det beslut av överklagandenämnden som överklagas skall bifogas ansökan. Datum för när detta beslut meddelades sökanden skall anges.

2. Om ansökan inte uppfyller kraven i punkt 1, skall artikel 44.6 tillämpas.

Artikel 133

1. Justitiesekreteraren skall informera myndigheten och alla parter i förfarandet i överklagandenämnden om att ansökan ingivits. Han verkställer delgivning av ansökan sedan rättegångsspråk valts i enlighet med bestämmelserna i artikel 131.2.

2. Ansökan skall delges myndigheten i dess egenskap av svarande liksom andra parter i förfarandet i överklagandenämnden än sökanden. Denna delgivning skall ske på rättegångsspråket.

Delgivningen av ansökan med en part i förfarandet i överklagandenämnden skall ske genom att rekommenderat brev med mottagningsbevis sänds till den adress den berörda parten har angivit för meddelanden till honom under förfarandet i överklagandenämnden.

3. Så snart delgivning av ansökan skett skall myndigheten sända handlingarna i förfarandet i överklagandenämnden till förstainstansrätten.

Artikel 134

1. Alla parter i förfarandet i överklagandenämnden utom sökanden kan deltaga i förfarandet vid rätten i egenskap av intervenienter.

2. De intervenienter som avses i punkt 1 skall ha samma rättigheter i förfarandet som parterna.

De kan stödja en parts yrkanden, framställa yrkanden och ange grunder som är självständiga i förhållande till parternas.

3. En intervenient enligt punkt 1 kan i sin svarsinlaga, som inlämnats i enlighet med artikel 135.1, framställa yrkanden om upphävande eller ändring av överklagandenämndens beslut med avseende på en punkt som inte är omnämnd i ansökan och åberopa grunder som inte är nämnda i ansökan.

Om sökanden återkallar sin ansökan, skall sådana yrkanden eller grunder i intervenientens svarsinlaga lämnas utan avseende.

4. Trots vad som sägs i artikel 122 kan tredskodomsförfarande inte tillämpas då en intervenient enligt punkt 1 i denna artikel har svarat på ansökan på föreskrivet sätt och inom föreskriven tid.

Artikel 135

1. Myndigheten och de intervenienter som avses i artikel 134.1 kan inge svarsinlagor inom två månader räknat från delgivningen av ansökan.

Artikel 46 skall tillämpas på dessa svarsinlagor.

2. Förutom ansökan och svarsinlagorna kan såväl parterna som de intervenienter som avses i artikel 134.1 inlämna repliker och dupliker när rättens ordförande, efter en motiverad begäran som ingetts inom två veckor räknat från delgivningen av svarsinlagor eller repliker inkommit, bedömer det vara nödvändigt och tillåter detta för att den berörda parten skall kunna försvara sin ståndpunkt.

Rättens ordförande fastställer tidsfristen för ingivandet av dessa inlagor.

3. Utan att det påverkar vad som sägs ovan kan, i de fall som anges i artikel 134.3, de andra parterna inom två månader räknat från den tidpunkt då de delges svarsinlagan inge en inlaga som endast får utgöra svar på yrkanden och grunder som för första gången lagts fram i en intervenients svarsinlaga. Denna tidsfrist kan förlängas av rättens ordförande efter motiverad begäran av den berörda parten.

4. Parternas inlagor kan inte ändra föremålet för tvisten i överklagandenämnden.

Artikel 136

1. När talan mot ett beslut av en överklagandenämnd bifalls, kan rätten förordna att myndigheten endast skall bära sin kostnad.

2. Nödvändiga kostnader som parterna haft för förfarandet i överklagandenämnden samt kostnader som de ådragit sig för de i artikel 131.4 andra stycket angivna översättningarna av inlagor och andra skrivelser till rättegångsspråket skall betraktas som ersättningsgilla kostnader.

Om översättningarna inte överensstämmer med originalen, skall artikel 87.3 andra stycket tillämpas.

AVSLUTANDE BESTÄMMELSER

Artikel 136a

Förstainstansrätten kan utfärda praktiska anvisningar i fråga om bland annat förberedelse och genomförande av förhandlingar vid rätten samt ingivande av inlagor eller skriftliga yttranden.

Artikel 137

Dessa rättegångsregler har giltighet på de i artikel 35.1 angivna språken och skall kungöras i Europeiska gemenskaperna officiella tidning och träda i kraft första dagen i andra månaden efter kungörandet.